

علوم و فنون

- ۱- گزینه «۲» - سال‌های پس از جنگ، دوران اوج رمان نویسی در ایران بود که تقریباً در سراسر دهه‌ی هفتاد تداوم یافت.
(مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات)
- ۲- گزینه «۳» - بررسی موارد نادرست: «گوشواره‌ی عرش، خواب ارغوانی و برآشتن گیسوی تاک از سید علی موسوی گرما روایی «از آسمان سبز و دری به خانه‌ی خورشید» از سلمان هراتی است. طوفان در پرانتز و «بی‌بال پریدن» از آثار منثور قیصر امین پور است.
(مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات)
- ۳- گزینه «۱» - آثار علی مؤذنی: سفر ششم، ملاقات در شب آفتابی، دلاویزتر از سبز و ظهرور / آثار سید مهدی شجاعی: بدوک، ضیافت، جای پای خون، کشتی پهلو گرفته. (مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات)
- ۴- گزینه «۴» - اولین رمان اجتماعی در سال ۱۳۰۱ با نام «تهران مخوف» از مرتضی مشقق کاظمی / اولین مجموعه داستان از جمالزاده در سال ۱۳۰۱ با عنوان «یکی بود یکی نبود» / اولین نمایشنامه با عنوان «جعفرخان از فرنگ برگشته» از حسن مقدم / اولین رمان تاریخی با عنوان «شمس و طغرا» از محمد باقر مجلسی. (مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات)
- ۵- گزینه «۱» - «زمستان ۶۲» از اسماعیل فصیح و شهری چون بهشت از سیمین دانشور است. (مژده‌عنبران) (پایه دوازدهم - درس هفتم - تاریخ ادبیات)
- ۶- گزینه «۴» - استعاره: عتاب شیشه بر سنگ می‌زد (تشخیص)، عقیق: لب / کنایه: شیشه بر سنگ زدن: با عتاب و خشم سخن گفتن، در جنگ نرخ پریدن: ارزش و قیمت گذاشت برای چیزی در جنگ (دبیاب صلح بودن) بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: استعاره: ماه (صورت و چهره)، مه (چهره) و مروارید (قطرهای اشک) / کنایه: مروارید فشاندن: اشک ریختن
گزینه «۲»: کنایه: پر آتش شدن چشم: کور شدن (آتش در چشم باد و کور شوم) / استعاره ندارد.
- گزینه «۳»: کنایه: هم حقه ساختن: هم جای ساختن (هم ظرف ساختن - در یکجا قراردادن (می‌گوید مرا با آن شخص در یک جای قرار می‌دهی؟)، حقه‌بازی ساختن: کنایه از جادوگری کردن / استعاره ندارد.
(مژده‌عنبران) (پایه یازدهم - آرایه‌های ادبی - ترکیبی)
- ۷- گزینه «۱» - بررسی آرایه‌ها: (الف) نرگس: استعاره از ستاره‌ها و گل زرد: استعاره از خورشید / (ب) مجاز: می در دست باید باشد) / (ج) تشبیه: سر شب و تن روز: اضافه‌ی تشبیه (توضیح: نباید شب را یک فرد و روز را یک فرد دیگر به حساب آوریم چون سر را از تن یک نفر جدا می‌کنند، نه اینکه سر یک فردی را از تن یک فرد دیگر جدا کنند. شاعر می‌گویند شب که مانند سر است از تن که مانند روز است جدا شد؛ به عبارتی دیگر شاعر آسمان را مانند فردی در نظر گرفته است که شب به عنوان سر او و روز به عنوان تن او است و خورشید شب (سر) را از روز (تن). جدا می‌کند و روز می‌شود). / (د) دل دادن: کنایه از دلگرمی و امید دادن (دقیقت کنید که مصراج دوم بیت (ج) کلای یک کنایه است: سرشب را از تن روز جدا کردن: روز شدن) (مژده‌عنبران) (پایه یازدهم - آرایه‌های ادبی - ترکیبی)
- ۸- گزینه «۳» - جناس: گل و گل / تضاد: اول و آخر / تشبیه: مرا همچو گل از پای سود، مرا همچو گل از دست داد. دوست و دست جناس افزایشی دارند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: سرای وصل: تشبیه (اضافه تشبیه) / تضاد و جناس ندارد. (دل گام نهاد: تشخیص دارد).
- گزینه «۲»: تشبیه: خنجر چون پرند (شمشیر) بازیست، خون دل حاسدان مانند نقش پرند تو باشد. / تضاد و جناس ندارد.
- گزینه «۴»: تشبیه: یار عیسی لب است. / جناس: دم، قدم / تضاد ندارد.
(مژده‌عنبران) (پایه دهم و یازدهم - آرایه‌های ادبی - ترکیبی)
- ۹- گزینه «۱» - سر ایام (ایام مانند انسانی که سر دارد)، عشق کلاه نهاد بر سر ایام: تشخیص، قد امید: امید مانند انسانی که قد و قامت دارد، مهر قبا برقد امید برید: تشخیص (۴ استعاره وجود دارد). بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۲»: دل چرخ‌سای و ستاره فسای بود، چرخ کمین گشاد و ستاره کمان کشید: همگی تشخیص هستند (۳ استعاره)
- گزینه «۳»: دست غمزه (غمزه به انسان تشبیه شده)، دیده (چشم) تیغ را آب می‌دهد (تشخیص) (۲ استعاره)
- گزینه «۴»: نرگس استعاره از چشم، خندیدن گلبن و گفتن بلبل تشخیص است.
(مژده‌عنبران) (پایه یازدهم - درس اول - آرایه‌های ادبی)

- گزینه «۳» - در این بیت هیچگونه اختیار وزنی به کار نرفته است:

غ	غ	ل	ل	و	ط	ت	ش	ه	ن	م	ن
-	-	ع	ع	-	ع	-	ع	-	-	ع	-
رد	دا	د	ن	ه	يَا	س	آن	غ	دا	او	نی

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۴»:

داشت	ن	نه	س	زو	جو	ر	سَ	جز	ر	يا	ك
-	ع	-	ع	-	-	ع	ع	-	ع	-	دِ
داشت	ن	غم	ج	هي	ما	م	غ	وز	عَه	كَس	بِش

(بلند بودن هجای پایان مصراع: هجای پایان مصراع کشیده است، اما بلند به حساب می‌آید.)

گزینه «۲»:

راف	ع	ه	را	زن	ب	ن	دا	گر	بِ	دِ	پر	مُطْ
-	ع	ع	-	-	ع	ع	-	-	ع	ع	-	ع
کرد	ن	د	يَا	ما	ز	رَ	يَا	شد	بِ	ه	دِين	كِ
										-	-	ع

(استفاده از فعلاتن به جای فعلاتن در ابتدای مصراع دوم / بلند به حساب آوردن هجای آخر مصراع‌ها)

گزینه «۴»:

زو	نَ	مِ	اي	شو	مَ	ت	تَس	خُف	نَ	ر	دَه	رَه
-	ع	ع	-	-	ع	ع	-	-	ع	ع	-	ع
رَد	بِ	بِ	دا	فر	كِ	ت	دَس	بُر	ذَنَ	رو	رِم	أَ
										-	-	ع

(استفاده از فعلاتن به جای فعلاتن در ابتدای مصراع دوم)

(مزده عنبران) (پایه دوازدهم - درس هشتم - عروض و تشخیص وزن)

- گزینه «۲» - شاعر در پایان مصراع دوم به جای «فَعِلنَ»، «فَعَلَنَ» به کار برده است:

ظَر	نَ	لِ	اه	د	صِي	د	كِ	وان	ت	ف	لَط	قُ	خَل	ب
-	ع	ع	-	ع	-	ع	-	-	ع	ع	-	ع	-	ع
	را	نا	دا	غ	مُر	د	رَن	گَي	نَ	م	دَ	دَ	بن	
	-	/	uu											

گزینه «۱»:

تم	نس	دا	دا	شت	دا	سف	يو	ك	سون	زف	دو	ن	حس	آن	نَزَ	مَ
-	-	-	ع	-	-	-	ع	-	-	-	ع	-	-	-	ع	ع
ك	عش	را	خا	لَي	رَد	نَا	رو	بِ	مت	بِ	يِ	عص	دِ	پَر	فَزَ	كَ

گزینه «۳»:

يه	گو	مي	گر	دِ	رِ	با	مو	آ	تِ	گَف	هَا	ر	با		
-	-	-	-	ع	ع	-	-	ع	ع	-	-	ع	-	ع	
ك	يم	مي	خُد	بِ	نَ	ره	دِ	دل	ش	نَ	مَ	ز	شا	فَزَ	كَ

(در این بیت ابدال وجود ندارد اما اختیار وزنی «استفاده از فعلاتن به جای فعلاتن» در ابتدای مصراع دوم به کار رفته است.)

گزینه «۴»:

رفت	دِ	رَ	غَم	تَي	بِ	دِ	جي	رَن	بِ	مِ	جر	بي	كِ	آن	
-	ع	ع	-	-	ع	ع	-	-	ع	ع	-	-	ع	-	ع
با	نيم	ئي	بِ	فَا	ص	كِ	را	دا	خ	دِ	ري	شا	ز	شَا	كَ

(در این بیت هجای کشیده‌ی آخر مصراع‌ها بلند حساب می‌شود اما اختیار ابدال ندارد.)

(مزده عنبران) (پایه دوازدهم - درس هشتم - عروض و تشخیص وزن)

من	د	می	ا	پر	ل	د	تین	بس	ن	کس	ز	دم	ک	ف	طر
-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

نین	ز	نا	دی	خو	ل	وص	از	بی	ش	کن	زم	را	ف	سر
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

(فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

گزینه «۲»:

رد	ذ	بگ	ت	بر	هان	ج	ت	سنس	سخ	ت	ک	هی	خا
-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-	-

(مفعول فاعلات مفاعيل فاعلن)

گزینه «۳»:

او	ن	زا	دو	ف	ی	را	ند	ذ	بر	گر	ن	م	دا
-	U	-	-	U	U	-	-	U	-	-	U	-	-

(مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن)

(مزده عنبران) (پایه دوازدهم - درس هشتم - عروض و تشخیص وزن)

- گزینه «۱» - شاعر در رکن سوم مصraig اول، به جای مفتعلن، مفتعلن آورده است:

رد	ب	وان	Shir	ر	شه	ب	من	م	غا	پی	ک	ست	کی
-	U	-	-	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-
رد	ب	دان	خن	س	د	مر	دان	ب	من	ن	خ	س	یک
-	U	-	-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-

در مصraig اول هجای ۸ باید با هجای ۹ جایه‌جا شود. (مفتعلن فاعلن، مفتعلن فاعلن)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»:

زد	ت	ض	ر	عا	ز	ف	لا	گر	آ	هي	گ	حر	س	ع	شم
-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-
کو	ر	د	دا	ب	آ	د	خن	ش	د	را	د	بان	ز	م	خص

گزینه «۳»:

جيد	دن	قى	فى	ر	ئ	دى	سو	ح	ت	گف	دى	ب	گر
-	-	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-
ك نيم	ن	مق	اح	ب	ش	گو	ما	ك	با	خش	ت	گو	
-	U	U											

(در پایان مصraig اول شاعر به جای ق فعل از ف لون استفاده کرده است).

گزینه «۴»:

بر	م	بد	ن	ظن	شى	ك	د	در	ب	من	ن	شأن	در
-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
نم	م	دا	ك	پا	لى	ۋ	ج	گش	د	لو	د	كا	

(در این بیت هیچگونه اختیار شاعری به کار نرفته است)

(مزده عنبران) (پایه دوازدهم - درس هشتم - عروض و تشخیص وزن)

- ۱۸- گزینه «۳» - هجاهای «این، شعر و عصر» کشیده هستند. اما در گزینه‌های دیگر دو هجای کشیده وجود دارد:
 گزینه «۱»: قوب (در یعقوب) ریر (در ضریر)، گزینه «۲»: زاد (در نزاد)، نین (در چنین)، گزینه «۴»: بخت، سعد
 (مژده عنبران) (پایه دوازدهم - درس هشتم - عروض و تشخیص وزن)
 - ۱۹- گزینه «۱۱» -

او	رِ	ذ	بِ	جو	جُ	او	رِ	ذ	بر	لک	ف
-	U	U	U	-	U	-	U	U	-	-	U

(۷) هجای کوتاه

بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه «۳»:

سی	مو	تِ	دَس	لک	ف	بِ	جَه	ز	رد	را	بَ
-	-	U	-	-	U	U	-	U	-	-	U

(۵) هجای کوتاه

گزینه «۳»:

یا	در	زِ	مَغ	رَد	بِ	مش	خش	ی	بو	گَر	ا
-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U

(۴) هجای کوتاه

گزینه «۴»:

نش	با	گِ	مر	رِ	خ	آ	نِ	ک	سف	لا	پ
-	-	U	-	U	U	-	U	U	-	-	U

(۶) هجای کوتاه

(مژده عنبران) (پایه دوازدهم - درس هشتم - عروض و تشخیص وزن)

- ۲۰- گزینه «۴» - در این بیت از اختیار شاعری استفاده نشده است.

کش	ب	نِ	قا	ش	عا	رِ	چه	ری	پ	رِ	یا	ب	تا	عِ
-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U
ک	ک	بِ	فَا	ج	صد	یِ	فَی	لَا	تِ	مِ	رِش	ک	یک	د

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

دا	نم	سَ	را	دَر	رِد	غُص	صِ	را	دَر	رِد	رِش	ک	من	این
-	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-	-	U	-	-
این	آ	هِ	خو	نف	شان	ک	من	هِر	صب	حُ	فا	ک	می	غم

(حذف همze (اختیار زبانی) در هجای چهارم و دوازدهم مصraig اول و هجای پنجم مصraig دوم)

گزینه «۳»:

زان	پی	ش	تر	ک	عا	لَ	مِ	فا	شِ	نی	ود	خ	داب	صِ
-	U	-	U	-	U	U	-	U	U	-	U	-	-	-

(اختیار وزنی: بلند حساب کردن هجای کشیده‌ی پایان مصraig اول)

گزینه «۳»:

م	دا	ر	نق	طِ	ی	بِ	نِش	ز	خا	ل	تس	ت	م	را
-	U	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U
ک	قد	رِ	گو	هِ	رِ	یک	دا	نِ	جو	هِ	دی	را	نِ	ند
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(اختیار وزنی: استفاده از فع لن، بهجای فَعِلَن در پایان مصraig دوم)

(مژده عنبران) (پایه دوازدهم - دروس پنجم و هشتم - عروض و تشخیص وزن - ترکیبی)

پرس	م	ک	دان	دان	چن	ل	گ	هش	یا	س	ف	ذل	مز	ر	دا
-	U	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-
پرس	م	ک	مان	سا	سا	ر	س	ام	بی	د	زو	ش	نان	ج	ک

(آوردن فاعلتن بهجای فعلاتن در ابتدای مصراع اول – حذف همزه در هجای سوم مصراع اول – و بلند بودن هجای کشیده در پایان هر دو مصراع)

(نکته: توجه کنید که آوردن فاعلتن بهجای فعلاتن از اختیارات وزنی است و بر عکس آن یعنی آوردن فعلاتن بهجای فاعلتن درست نیست.)
({مژده عنبران} (پایه دوازدهم – دروس پنجم و هشتم – عروض و تشخیص وزن)

- گزینه «۴» – شعوذه: تردستی و چابکی دست / طبله: صندوقچه ({مژده عنبران} (پایه یازدهم و دوازدهم – املاء – ترکیبی))

- گزینه «۴» – بیت صورت سؤال و گزینه «۴» اشاره دارد به گریه کردن و اشک ریختن در غم بوجود آمده. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: در تابوت را با احترام باز کردن / گزینه «۲»: حتی دشمنان را هم که دوست دارند مرا در این داغ ببینند راه بدھید / گزینه «۳»: زیور و زینت را به خاطر سوگ فرزند شاعر کنار گذاشت. ({مژده عنبران} (پایه یازدهم – درس نهم – معنی و مفهوم)

- گزینه «۱» – مفهوم بیت گزینه «۱»: عمر را در گناه و عصیان می‌گذرانیم (باید در عبادت بگذرد). مفهوم گزینه‌های ۴ و ۳ و ۲ همگی برگذر سریع عمر تأکید دارد. ({مژده عنبران} (پایه یازدهم – درس دوازدهم – معنی و مفهوم)

- گزینه «۲» – مفهوم بیت سؤال و گزینه «۲»: با تکبر و غرور در این دنیا زندگی مکن چون فردا خواهی مُرد. بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: ای معشوق با ناز و خرام به باغ بیا و ببین که سرو برای زیبایی تو قیام کرده است.

گزینه «۳»: روح و روان آدمی با گذشت عمر تیره می‌شود.
گزینه «۴»: از فرصت اندک باقی‌مانده نهایت استفاده را بکن (از عمر باقی‌مانده به درستی بهره ببر).

{مژده عنبران} (پایه یازدهم – درس دوازدهم – معنی و مفهوم)